

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštno proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Iz konstituante.

Beograd, 27. maja. V današnji do-
poldanski seji ustavotvorne skupšči-
ne se je razpravljalo o posameznih
tretjega oddelka ustave. Referent
Demetrovič je rekel, da je ta
oddelek izdelal ustavni odsek sam.
Govoril je o predlogih nekaterih
strank in navedel predloge sociali-
stične skupine ter pripomnil, da obli-
gatorni civilni zakon, kakor ga pred-
laga zemljoradniški klub, pri nas ni
mogoč. Nikogar pa bi se ne smelo
siliti k cerkvenim obredom, zato naj
za onodaja uvede fakultativni civil-
ni zakon. Prešel je nato na mnogo-
bne predloge Jugoslovenskega
kluba, o katerih je rekel, da so pre-
pisani iz nemške ustave. Koncem
svojega govora je dejal, da je ta od-
delek prikladen za naše plemo, ki je
ravno kar preživelo junaško dobo, v

IZ USTAVNEGA ODSEKA.

LDU, Beograd, 26. maja. Sejo
ustavnega odseka je otvoril pred-
sednik dr. Momčilo Ninčič ob 16.30.
Nadaljevala se je razprava o čl. 59,
ki govori o pravici razpuščanja
skupščine v času kraljeve odstono-
sti. Razpravljalo se je o predlogu
posl. Kostiča in tovarišev, da vlada
v odsotnosti vladarja ne more raz-
pustiti skupščine, podeljevati čine
častnikom in izdajati amnestije. Mi-
nister za konstituanto dr. Tričković
je izjavil v imenu vlade, da se vla-
da strinja s predlogom, v kolikor se
tiste razpusta narodne skupščine.
Posl. Demetrovič in Lazić sta se iz-
rekli proti predlogu, ki sta ga za-
kavarjala Gjonović in Vujičić. Pred-
log je bil z vladnim pritrdilom spre-
jet samo v tem obsegu, da se na-
rodna skupščina ne sme razpustiti,
dokler nadomešča vlada kralja.

Kaj delajo v Belgradu.

NOVA STANOVANJSKA NARED- BA.

Beograd, 27. maja. Ministrskemu
svetu je bila predložena nova stano-
vanjska naredba, ki bo stopila v
veljavo 1. junija.

SPORI V KLUBU RADIKALCEV.

Beograd, 27. maja. Na današnji
seji radikalnega kluba je referiral
predsednik vlade Nikola Pašić o po-
litični situaciji in o ustavi. Izjavil je,
da je z ozirom na protustavno opo-
zicijo v stranki, ki se je zadnje čase
pojavi, pripravljen demisionirati.
Radikalni klub je nato pri glasovanju
v veliki večini izrekel ministrskemu
predsedniku zaupnico.

Beograd, 27. maja. Minister za
agrarno reformo Uzunović je v radi-
kalnem klubu demisioniral radi neza-

kateri je moralo vse svoje sile na-
peti, da si je zagotovila svojo eksis-
tenco. Ta ustava je podlaga za raz-
voj moderne napredne države. Nato
je govoril dr. Gosar, ki je razlagal
načela krščanskega socializma in
predlagal, naj se ves tretji oddelek
vrne ustavnemu odseku, ki naj ga
nanovo uredi. Seja je bila končana
ob trinajstih. Prihodnja seja je bila
določena za ob šestnajstih popoldne.

Beograd, 27. maja. Na današnji
seji ustavotvorne skupščine je bila
prečitana resolucija odbora srbsko-
pravoslavnega svečeniškega dru-
štva, v kateri se zahteva, naj v usta-
vi ostane določilo, na podlagi kate-
rega se politična agitacija in stran-
karstvo za vedno odstrani iz cer-
kve.

Nato se je razpravljalo o IV. po-
glavju ustave, ki govori o namestni-
štvu. V razpravi je bil predlog posl.
Kostiča in tovarišev glede izpopoln-
itve čl. 62, po kateri moreta, dokler
ni tretjega namestnika, ostala dva
namestnika vršiti vladarske posle do
prvega sklicanja narodne skupščine,
ki voli tretjega namestnika. Temu
predlogu sta nasprotovala posl. dr.
Laza Marković in Vujičić in je bil
predlog odklonjen. Zatem se je raz-
pravljalo o predlogu posl. Vojislava
Lazića in tovarišev, naj se v čl. 68
namesto prvega odstavka vstavi na-
stopni: »Kraljevi namestniki preje-
majo v času izvrševanja svojih dol-
žnosti za ves čas mladostnosti pre-
stolonaslednika iz kraljeve civilne li-
ste toliko, kolikor določi narodna
skupščina pri volitvi.« Predlog je bil
odklonjen. Seja se je zaključila ob
17.45.

dovolnosti enega dela članov kluba
z delom bosanskih radikalnih po-
slancev za sporazum glede ustave.

Dogodki v Gornji Sleziji.

Varšava, 27. maja. Frontno poročilo
generalnega štaba gorenje-slezijskih vs-
šev z dne 26. t. m.: Sovražnik je dobil oja-
čenja in je v severnem odseku pri Boryczu
in Grosnici napadel. Vse napade smo odbili.

London, 27. maja. Za skorajšnjo vzpo-
stavev reda in mira na gorenje-slezijskem
glasovalnem ozemlju bo angleška vlada raz-
zen štirih bataljonov renksa armada poslata
še dva bataljona iz Anglije v Gorenjo Sle-
zijo. Te čete bodo imele oklopnike in letala.

KRIZA V SESTAVI POLJSKE VLADE.

Varšava, 27. maja. Vsi poljski mi-
nistrskega predsednika sestaviti nov kabinet
so se izjavili vsled odpora demokratsko.

naj prečita globoko moderno umet-
niško delo ruski roman »Zločin in
kazen«. Glavna junaka te povesti sta
mladi moderni mislec Raskolnikov
in primitivna kristjanka Sonja. Ka-
kor dva simbola se nam zdita ti
osebi, za socializem, kakor je hi-
storično pred nami in za takozvani
kuščanski socializem. Svetovni na-
zor mladega misleca je materialis-
tičen. V okviru tega svetovnega
nazora razmišlja, kaj je prav in kaj
ni prav. Akoravno uporablja vso
silo logike in bistroumnosti. — pa
prihajajo njegovi zaključki v silno
nasprotje z njegovimi jakimi prvot-
nimi etičnimi silami. Vse to ga vodi
v katastrofo. Iz prepada pa se dvig-
ne na ta način, da se vrne k silni
veri Sonjini. A s tem Raskolnikov
ni prišel nazaj na ozko obzorje Sa-
njino, on ni postal kristian v dobe-
sednem smislu te besede. Ali ni v
tem simbolu pot modernega socia-
lizma?

Mi ne dvomimo o tem in se do-
bro zavedamo, da postane socia-
lizem v tistem trenutku, ko bo mogel

krščanskih strank, ki nočejo stopiti v
novo vlado, ki se bo morala nasloniti samo
na desničarsko stranko.

Stavka angleških rudarjev.

POGAJANJA NA VIDIKU?

London, 27. maja. Ministrski
predsednik je povabil rudarje in last-
nike rudnikov za danes k nadalje-
vanju pogajanj z vlado. Ker je Lloyd
George svojčas izjavil, da se bo iz-
dalo povabilo k novim pogajanjem
samo tedaj, ako bodo predpogovori
imeli ugoden izid, pričakujejo nova
pogajanja z zaupanjem.

RUSIJA ZA STAVKUJOČE RU- DARJE.

Moskva, 27. maja. Kongres stro-
kovnih organizacij v Moskvi je dne
25. maja na predlog Lozowskega
sklenil, stavkajočim angleškim ru-
darjem poslati 100.000 zlatih rub-
ljev.

Ruska misija ostane v Rimu.

Rim, 27. maja. Kakor poročajo
listi, je minister za zunanje posle
grof Sforza sprejel načelnika ruske
trgovinske misije Vorovskega. Grof
Sforza je vprašal Vorovskega, ali
misli, da bo mogel doseči sklep po-
godb v dveh mesecih. Ker je Vo-
rovski odgovoril, da bo mogel, se
dovoli ruski misiji provizorna imu-
niteta za dva meseca. Prenehala bo
sama po sebi, če po dveh mesecih
trgovinska pogodba še ne bo podpi-
sana. Podaljša se pa, ako bo podpi-
sana v dveh mesecih. Vorovski je
izjavil, da bo ostala misija v Rimu
in nadaljevala svoje delo.

Nemčija plačuje.

Berlin, 27. maja. S tem, da je
sprejela londonski ultimatum, se je
Nemčija obvezala, da izvrši svoje
obveznosti, ki se ji nalagajo v peti
točki plačilnega načrta reparacijske
komisije, to je, da plača eno milijar-
do zlatih mark v teku 25 dni, štete
od 8. maja dalje. Plačati je bilo treba
ali v priznanih devizah, ali v zlatu
ali pa v nemških zakladnih nakaz-
nicah. Dne 17. tm. je Nemčija repa-
racijski komisiji poslala takojšnje
vplačilo 150 milijonov zlatih mark,
od katerih je bila skoro vsa svota v
inozemskih devizah na željo komisi-
je izmenjana v dolare. Pred prete-
kom 25 dnevnega roka se mora iz-
plačati ostanek vse svote 850 milio-
nov zlatih mark. Kako se izplača ta,
se je, kakor poroča »Berliner Ta-
gblatt«, že določilo. Danes se od-
pošlje v Pariz 20 zakladnih nakaz-

nic v znesku po 10 milijonov dolar-
jev ali vsega skupaj okroglo 850 mi-
lijonov zlatih mark. Jutri se te na-
kaznice izroče reparacijski komisiji.
S tem je nemška vlada izpolnila
svoje obveznosti, katere ji naklada
plačilni načrt reparacijske komisije.

Grki pričeli ofenzivo v Mali Aziji.

Carigrad, 26. maja. Po poročilih
iz Angore, ki še niso potrjena, so
pričeli Grki splošno ofenzivo v Mali
Aziji. Vendar se jim v dveh dneh ni
posrečilo, da bi pomaknili svoje čr-
te naprej. Turški odpor je razbil so-
vražne napade. Grki so imeli baje
resne izgube.

Irski dogodek.

Cork, 27. maja. V Corku in v
okolici so zapalili več hiš. Na želez-
niški progi Cork-Younghal je raz-
streljen most. Na več krajih te pro-
ge kakor tudi na cestah proti Corku
so položena debela preko poti.

Lakota v Petrogradu.

Washington, 27. maja. Dopisniki
ameriških listov javljajo, da je v

Petrogradu izbruhnila lakota, ker
se kmetje branijo dovažati žita.
Funt kruha, ki je stal pred 14 dnevi
samo 1800 rubljev, velja sedaj 3000
rubljev. Funt sladkorja stane 18.000
rubljev.

Ameriški vojni krediti — za razoroženje.

Washington, 26. maja. Senat je
soglasno sprejel dodatni predlog za
kredite za vojno mornarico. V tem
predlogu se prosi Harding, naj skliče
angleško-ameriško-japonsko konfe-
renco v svrhu razorožitve na morju.

Nemiri v Egiptu.

Aleksandrija, 27. maja. V vlad-
nih skladiščih gori 10.000 bal bom-
baža. Blago je bilo zavarovano.

Aleksandrija, 27. maja. Poslednjo
noč je bil povsodi mir. Več tisoč be-
guncem so nastanili po šolah, druge
pa v raznih javnih zavodih ali za-
sebnih hišah.

London, 27. maja. V Aleksandriji
je dospelo več angleških križark za
uduenje nemirov. Pričakujejo še
drugi vojni ladji.

Boj angleških rudarjev.

Zadnji telegrami iz Londona po-
ročajo, da niso pogajanja med pod-
jetniki in stavkajočimi delavci do-
vedla še do nikakega zaključka. Že
sedem tednov traja orjaški boj, ki ni-
ma v zgodovini delavskega gibanja
po svoji obseznosti nobene primere.
Okrog 1,200.000 rudarjev je doslej
vztrajalo neomajano na borišču za
svoje pravice proti celemu kapitalis-
tičnemu svetu, ki se dobro zaveda,
da pomeni zmaga angleških sodru-
gov strašen poraz za vso protide-
lavsko kliko, vztrajalo je v dobi, ko
je podjetnikom še celo ljubo, da se
delo za kratek čas prekine, ker so
skladišča z materialom itak prena-
polnjena, v dobi, ko so organizacijske
blagajne še od zadnje ogromne
stavke ošebile.

In vendar: nad 3.000.000 ljudi z
rudarskimi družinami vred živi danes
edino od stavkovnega fonda ru-
darskih organizacij, vrli sodrugji pa
niso niti enkrat pokazali, da bi bili
voljni položiti orožje. To je čudež
delavske solidarnosti, posebno če
pomislimo, kako mlado je še veliko-
potezno socialistično gibanje na An-
gleškem; saj še kratko pred vojno
ni bilo mogoče govoriti o kaki veli-
ki socialistični stranki, sedanja La-
bour Party je komaj komaj držala
skupaj nekaj strokovnih organizacij,
in še danes je kakor zadnji odjek teh
razmer dejstvo, da poseduje stranka,
ki je drugače ena najsilnejših na sve-

tu, le eno dnevno glasilo (»Daily He-
rald«).

Seveda, žele vojna je angleški
proletariat revolucionirala in ga
dovedla vsaj dober del v socialisti-
čen tabor, zato pa koraka ta razred-
no zavedni proletariat z nepremag-
ljivo silo in treznostjo vedno naprej,
naprej do končne zmage. Komunis-
tična propaganda na Angleškem ni
uspela in dobro, da ni, ker potem ne
vemo, kako bi danes izgledalo v de-
lavskih vrstah. Uspela pa ni, ker
vodi britanskega človeka k vsakemu
njegovemu delu hladni preudarek.
Uspehe take taktike priznava celo
komunistični svet in je zato razum-
ljivo, zakaj je bilo med njim in Labo-
ur Partyjo razmeroma tako malo
ostrih besed.

Svetovna vojna šele, je povečini
dovedla angleški socialistični prole-
tariat v tabor Labour Partyje; vsa-
ka nova proletarska zmaga pa ji do-
vaja svežih moči. Tako ji bo doved-
la tudi zmaga v zadnjem velikem gi-
banju. Zmaga pa bo poleg drugih do-
brin okrepila tudi pozicijo strokov-
nih organizacij. Zato vidimo, kako
ostale organizacije podpirajo stavku-
joče sodrugi. Takrat, ko so železni-
čarji in prevozniki delavci oddali
predlog o pridruženju k stavki, smo
bili mi na celine sicer bolešno pre-
senečeni, toda danes je stvar raz-
odeta: Železničarji in prevozniki de-
lavci delajo zato, da lahko pomagajo

vrste narodnosti ne odklanja, ni so-
cijalizem.

Tako narodnost odklanjamo iz
principa, in — dejali bi — tudi iz
taktičnih ozirov.

Iz principa, ker mora obsegati
brezrazredna, pravičnejša družba,
kakor jo zamišlja socializem vse
človeštvo in cele narode. Iz taktič-
nih ozirov, ker je treba ustvariti
med proletariatom različnih narod-
ov iste vezi, kakor obstojajo med
kapitalisti različnih narodov in držav.
Le v edinstvu proletariata leži
njegova silna moč.

Naravno je, da doživlja to edin-
stvo svoje težke preizkušnje. Med-
narodna pravičnost je dejstvo, ki ga
vstvarjamo, kot vsak etičen zakon
še v medsebojnem trenju. Zato do-
življa tudi internacionalna misel prole-
tarijata svoje poraze. A vsakemu
porazu morajo slediti nene nove
zmage. Zakaj socializem si mora
ohraniti, prav tako kakor vsako sve-
tovno gibanje svoj internacionalen
značaj.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Filip Uratnik:
Študije o socializmu in politiki.
(Dolge.)

So ljudje, ki bodo temu ugovar-
jali in trdili, da gremo predaleč,
ako smatramo, da morajo imeti
etična načela sploh temelji v sve-
tovnem nazoru. Etične sile — tako
pravijo — nimajo svojega izvora v
svetovnem nazoru, ampak so pr-
votne sile. Na to odgovarjamo, da
priznavamo to tudi mi, da se pa za-
vedamo, da dela človek iz svojega
svetovnega nazora vendarle tudi
deduktivne sklepe. Materialistični
svetovni nazor ubija etične sile, vo-
di ž njimi do boja in disharmonije.
Kjer so etične sile dovolj močne,
tam se končava ta disharmonija ta-
ko, da pade — materialistični sve-
tovni nazor. Iz teh razlogov zahteva
socializem novega idealizma.

Kdor se hoče s temi vprašanji
temeljiteje baviti, temu svetujemo,

iti to pot, silen zmagovalc, ki po-
jde s potisocherjenimi silami čez svet.
Mogel bo pa iti to pot takrat, ko po-
stane nov idealizem družabni pojav.
Če povemo to na kratko, bi de-
jali:

Socializem hoče zbrati v svojih
vrstah ves proletarijat. Zato se ne
vmešava v vprašanja, ki so v zvezi
s svetovnim nazorom. On ni proti
veri, temveč se zavzema za svobo-
do vere in prepričanja. Eno izjemno
pa zahteva tozadevno že pojem so-
cializma: socializem mora gojiti vse
etične ali pravne sile v človeku. Po
našem mnenju izključuje to posled-
nje materialistični svetovni nazor.
Vendar pa se tako dolgo ne sme in
ne more reči, da se materializem in
socializem izključujeta, dokler se ne
da reči, da je to tudi prepričanje pre-
težne večine proletariata.

NARODNI BOJI.

Skupna kultura, skupen jezik,
skupna država in podobna sredstva,
ki omogočajo medsebojno občeva-
nje, vstvarjajo zavest skupnosti. To

zavest imenujemo narodno zavest.
Skupine ljudi, ki jih ta duševna vez
druž, se imenujejo narodi.

Za razmerje med celimi narodi
velja vse to, kar smo rekli o raz-
merju med posamezniki. Le da je
težnja po izkoriščanju tu še vse sil-
nejša: Zdi se, da se egoistični in-
stinkti v masi silno ojačijo, med tem
ko zavest odgovornosti oslabi. Zato
je boj med narodi posebno brezobzi-
ren.

Zgodovina nam kaže, da so celi
narodi roparsko izkoriščali druge
narode, Mongoli, Madžari, Huni —
legijon takih roparskih narodov bi
lahko našli — so živeli samo od
tega, da so jemali mirnemu prebiva-
stvu to, kar je pridelalo.

Vse kaže, da so taki roparski na-
rodi prvotni ustanovitelji vojaške
sile in s tem tudi držav in prvotnih
razrednih nasprotij.

Socializem in te vrste narodnost,
ki jo imenujemo v njeni moderni
obliki tudi imperijalizem — sta si v
ostrem nasprotju: Socializem, ki te

s svojimi prispevki zvezi rudarjev, v tem, ko bi se stavkajoča trozveza drugače ne mogla dolgo boriti, ker bi ji kmalu zmanjkalo fondov za tako ogromno število ljudi! Sicer pa izvaja vse delavstvo, ki ne stavka, pasivno rezistenco v velikem slogu. Tako n. pr. ne more država od zunaj dobivati dovolj premoga, ker jo pristajniški delavci v tem oziru bojkotirajo. In ne samo angleški, temveč tudi belgijski in holandski in drugi.

Boj med angleškim kapitalom in rudarskim proletariatom traja že sedem dolgih tednov. Na strani rudarjev je še vedno sveža moč, kapitalistična zagrozenost pa popuška. Vsi tisti odločni »Ne!«, ki jih izreka pri pogajanjih, so le pesek v očeh, da bi z videzom svoje neomajenosti

premamila delavsko solidarnost, da bi zakrila svojo vedno očitnejšo slabost. Dolgo ne more več trajati in če bi angleški kapitalizem le hotel vztrajati na svojem stališču, potem pridejo stavkajočim rudarjem še druge sile na pomoč: odzvala se bo unija železničarjev in unija prevoznih delavcev, odzval se bo proletarijat na kopnem, odzval se bo proletarijat po celnem svetu, ker tudi za njegovo existenco se bje ogromni boj. Odzval se bo tudi jugoslovanski proletarijat po svojih skromnih močeh, ker njega nič manj kot druge bje surova kapitalistova pest in ker se zaveda, da zmaga sodrugov na britanskih otokih tudi njemu izboljša njegovo žalostno življenje!

Odiranje kleparskih mojstrov v Ljubljani.

V »Napreju« št. 116 z dne 25. maja smo na podlagi priobčenega računa dokazali, da zasluži kleparski mojster pri 50 metrih žleba v dveh dneh 2696 K čistega dobička. Ta naša trditve je zaprla kleparskim mojstrom sapo. Loviti so pričeli posamezne pomočnike po privatnih stanovanjih, ter jih nagovarjali, da naj gredo na delo. Obiljubljajo jim take plače, kakršne je zahtevala organizacija. Gospodje, iz te moke pa ne bo kruha. Na tako lahek način se ne bomo pobotali. Izvali ste stavko, ki traja že več kot mesec dni. Stroške te stavke bo moral nositi oni, ki je stavko izvalil in v stavki podleže. Potem pa one bajne cene izdelkom! Treba bo, da se pogovorimo tudi o tem. Stanovanjska miselja se bo odpravila le z gradbo novih hiš. Dokler pa bodo posameznim izdelkom take oderuške cene, se celo verižniki ne bodo mogli graditi.

Po teh cenah prvič nihče ne more hiše graditi, drugi pa si tudi vsakdo desetkrat premišli, predno izroči kaj v popravilo. Ob zmernejših cenah bi bilo popravil toliko, da bi tega dela vsi mojstri ne zmogli. Šest let si hišni posetniki niso mogli niti najnujnejših popravil omisliti. Hiše so danes v takim stanju, da kriče po popravilu. V javnem interesu je, da se cene gradbenih potrebščin znižajo, vsaj tam, kjer se to da. Čudno se je, da vlada, ki ima vedno polna usta obljub, o zaščiti konzumentov, ničesar v tem slučaju ne stori, še več, sama deželna vlada je potrdila cenik kleparskim mojstrom. Sicer je res, da so bile takrat, ko je bil ta cenik predložen, cene materialu za več kot 50 odstotkov višje kot danes, vendar vidimo iz priobčenega računa, da so bile že takrat v tem ceniku visoko pretirane.

Danes pa, ko je šla cena najbolj potrebnemu materialu (pločevina itd.) za več kot 50 odstotkov nazaj, mojstri pa zaračunavajo še vedno po starem ceniku, je to od

strani vlade najmanj potuha oderuštvu. Organizacija kovinarjev se zaveda, da bo boj na dve strani težak. Zaveda se pa tudi, da delavcu izboljšanje plače nič ne koristi, če se za vse potrebščine vzdržujejo pravilno visoke cene. To je šlo dosedaj vedno v krogotoku. Hišni posetniki zahtevajo od vlade, da jim dovoli povišati stanarino, češ da so popravila tako draga. Na ta način nosi oderuške račune najmanj — in to je zopet delavec. Povišanje plače mu prav nič ne koristi, ker podjetniki zvale vse večje izdatke na konzumente. Eden zvali breme na drugega, to gre toliko časa, dokler ne pride do najnižjega, ki nima nikogar, stvo izboljšati sebi položaj in poleg kateremu bi to breme oddal in ta zadnji je delavec, ki živi od dnevnih prejemkov. Od povišanja plače nima drugih koristi kakor, da sprejme nekliko več zato, da lahko še več izda. Za delavce je nujno potrebno, da prično stremeti za znižanjem dragotin. To se pa da doseči le na ta način, da zbijajo previsoke profite podjetnikom. Preskrbeti si bodo morali račune in kalkulacije podjetnikov, ter pričeti na podlagi teh borbo proti oderuštvu. Na ta način bo delavci bo javnost v vsakem takim boju na strani delavstva. Če bo stala za delavstvom tudi nevtralna javnost, bo tudi vlada prisiljena poseči vnes na škodo oderuštvu. Sicer kakor vidimo iz tega računa, vendar kakor vidimo iz tega računa, vendar da še prav previdno molči. Prej ali slej bo pa prisiljena tudi ona izjaviti, če ji je prav ali ne, ako zasluži podjetnik pri enem delavcu celih 2696 kron v dveh dneh. In če to ne bo dosti, bomo pa drugič zopet s številkan dokazali, da je ta zaslužek eden najmanjših. V mnogih slučajih zasluži mojster še več. Drugič bomo priobčili račun, po katerem napravi kleparski mojster — ne ustraši se, čistega dobička celih 3585 K v enem dnevu pri enem pomočniku.

IQ. MIHEVC:

Dajte nam vsakdanji kruh!

Iz cele naše države prihajajo poročila, s katerimi se nam obeta dobra žetev, ravnotako poročajo iz Argentine in pa iz krajev Združenih držav, da bode letošnja žetev za 10% bogatejša nego zadnjih deset let.

Kam bomo šli tedaj z žitom? Žiti cene znižati, to vendar ne gre! Zakaj s tem bi veleagrarcem skrbili profit. Kam tedaj? V skladiščih ga nakopičiti, to zopet ne gre,

ker, če bi kupci opazili, da so velike zaloge, bi se znalo zgoditi, da bi se kupci organizirali in uprizarili stavko. Najbolje bi bilo, da se žito poskrbi, in sicer, da ga zakonjelo v zemljo. Vsaj to ni greh in tudi ne kaznjivo, ker »obznanje« ne velja za veleposeselnike žitniki Bog jih tudi ni in ne bo kaznoval, to je že iz tega razvidno, da jim je — poslal dobro letino in jim je stare grehe že odpustil, četudi so to smrtni grehi.

kar v Jugoslaviji žitni kapitalisti uganjajo.

Neverjetno je, in vendar je res, da naši posestniki žitnic prodajajo sedaj pšenico, ki je še iz predvojne dobe in ki so jo imeli pod zemljo skrito in s tem ceno kruhu obdržali na višini! Te vrste verižnikov nihče ne vidi, oziroma se jih ne sme imenovati verižnike, ker so ugledni gospodje, ki prihajajo pred ministre na gospodarske konference in tam robenjajo nad ministri ter zahtevajo od njih prost izvoz žita.

V Avstriji so ščitili Schwarzenberge, Windischgrätze in sploh se je uganjala agrarna politika, kakor so zahtevali češki veleagrarci in ogrski magnati. Vlada pa jim je vse to storila: če so zahtevali zaprtje te ali one meje, če so zahtevali, da naj Avstrija Srbiji vojno napove, se je to na zahtevo veleagrarcev storilo, samo, da so pri živinoreji pobasali večji dobiček. Pred kakimi 12 leti, je Argentina iskala trg za goveje meso, takrat je tudi k nam prispelo nekaj parnikov tega mesa in v Trstu so se napravile hladilnice zanje; na ta trg je bil prinešen po znatno znižani ceni, ljudje so mislili, da bodo jedli ceneje meso. Takratna avstrijska vlada pa je na zahtevo čeških veleagrarcev in madžarskih

magnatov enostavno prepovedala uvoz argentinskega mesa in meso, ki je bilo že v tržaških hladilnicah, se je moralo naložiti zopet na parnik. Prišel pa je angleški trgovec, pokupil vse to meso in ga odpeljal.

Pravtako kakor je avstrijska vlada ščitila veleagrarce, prav tako jih danes ščiti belgrajska vlada. Naši mlini počivajo in nimajo kaj mleti, žito pa se zadržuje! Na pšenici imamo 8 kron uvozne carine; ameriškansko žito prihaja na Dunaj veliko ceneje kakor pa iz Jugoslavije! Zakaj nimamo prostega uvoza žita, da bi se s tem cene kruhu znižale? Vse to se dela na zahtevo peščice banaških žitnih magnatov, ki so po zdravem pojmovanju največji sovražniki naše države. Četudi živimo v dobi štrajkov, je le vprašanje, zakaj se stavka? Noben agitator, tudi komunistični ne, ne spravi delavca v štrajk, ako ima dovolj kruha, dovolj živeža in drugih potrebščin. Kdo tedaj uprizarja te stavke, jih mar li ne oni, ki nam umetno dražijo kruh? Ali bi ne bilo dobro, če bi se »Obznanje« raztezalo tudi na one ljudi, ki skrivajo žito pod zemljo le zaradi tega, da cene žitu navijajo? Ti gospodje spadajo — najmanj v zapor in delavstvu naj se pa da vsakdanji kruh.

Značajnost celjskega liberalnega lista »Nove Dobe«.

Ta nadvse demagoški listič je v zadnjem času, do volitve župana, neusmiljeno sekal po svojih zaveznikih NSS, zlasti pa po njihovem predsedniku Zabkarju. Socijalni demokrati smo dobro vedeli, da je vse to jedesarski in nesesearski pesek v oči. Listič je tudi prinesel zanimiva razkritja pred volitvijo župana, namreč, da so Jedesarski in Nesesearski v gostilni Božič skupaj sedeli in sklepali, da bodo svoje volilce varali ter naredili pogodbo za skupen nastop. Danes tega tudi nihče več ne dvomi, ker že pri volitvah smo na naše razočaranje videli izjavo vezanja glasov JDS in NSS ter so na ta način dobili NSS en mandat več na škodo JSDS.

Socijalni demokrati smo to golo resnico povedali volilcem, na kar nas je NSS smatrala za obrekovalce. Pri volitvi župana je pa padla maska teh originalnih bratcev. Sedaj ne pomaga nikakršno zavijanje. Pred nami leži letak, ki so ga NSS izdali pred občinsko volitvijo proti JDS. Navedimo samo dva odstavka: »Liberalci so ljudje, ki so bili največji habsburški petolisci. Pisali so v »Slovenskem Narodu« navdušene članke o Korlinu in Ziti. Postavljali so za častne člane v Ljubljani največje krvnike slovenskega naroda. Pehali so se za avstrijskimi medaljami. Liberalci so ljudje, ki zastopajo najbolj nazadnjaško socialno politiko in nimajo nobenega srca za one, ki žive od dela svojih rok. Reveža pozna samo ob volitvah, drugače se ga izogibajo.« Tako letak narodnih socialistov. Danes si pa upa »Nova Doba« in njeni kronisti

zagovarjati svoje zaveznike in njih čisto poštenost.

Ta čedna družba se drzne napisati »Zanimiva razkritja«, ki baje prihajajo na dan po županskih volitvah v Celju. Da smo socijalni demokrati po dogovoru za nekakšen socialističen blok, ki ga nikdar ni bilo, izkrajfali, ter da bi bilo domneno, da dobijo NSS župana in JSDS podžupana in slednjič da smo socijalni demokrati sklenili s klerikalci zahrbtni pakt, da bi dobili socijalno-demokrati župana in klerikalci podžupana in na ta način izigrali NSS.

Vse to je naravnost smešno. Socijalni demokrati naj bi volili pristajša NSS za župana, ki imajo samo 5 odbornikov in šestega imajo zahtevati vezanju glasov z JDSari pri volitvah in soc. dem. jih imamo 10 brez vezanja. Nadalje je vsem dobro znan sklep, ki so ga sklenili socijalno-demokratični zaupniki v Celju, ki prepoveduje vsak kompromis. Po tem sklepu smo se mi tudi ravnali. Če pa smatra NSS ponudbo, ki so nam jo stavili, da naj volimo mi njihovega župana, že za kakšen dogovor, jim ne moremo pomagati. Na vsak način so pač hoteli imeti župana, če ne bo JSDS tako nemuna, da izvoli njihovega župana, na jim bodo dali JDS podžupana. Tako so računali Nesese. Zakaj pa niso zahtevali od JDS, da voli ona Nesesearskega župana in JDS bi dobila podžupana? — Toraj našo neiskrenost in neodkritostnost ne bomo obžalovali, kakor pa že danes vidimo, jo NSS že obžaluje.

Politične vesti.

Avstrijski zvezni predsednik doktor Hainisch obišče v ponedeljek Koroško in si ogleda ob tej priliki tudi slovenske koroške kraje. — Tako kakor oče svojega sina, ki je bil tam pa tam, da pade. Francoska je Avstriji gotovo že kaj rekla — namreč, da ne bo z našimi aspiracijami nič.

Sovjetska misija v Rimu zapusti to mesto, ker ni več varna pred fašističnimi napadi. Obenem je grof Storza enkrat izjavil, da ni mogoče misliti pripisovati uradnega značaja, — škoda, da ni Italija tako na meji Rusije!

Angleški general Crozier, bivši brigadni poveljnik na Irskem, je v »Daily News-u« napisal oster članek proti angleški strahovladi v tej deželi. Pravi, da se

dogajajo s privolenjem britske vlade vsa kodnevni požigi, ropi in uboji s strani angleskih čet, godi se, da se ti preoblečaja v sinfajnovce in počenjajo razna grozodejstva, ki se potem maščujejo nad prebivalstvom. Angleške oblasti so mnogo pritižbi glede zločinov vojakov kratkomoško zakrile, itd. — vse samo hude obsojbe, posebnost, ker prihajajo iz ust, ki gotovo nimajo interesa, da bi se lagale. Britska vlada polde seveda vseeno preko teh očitkov.

Dnevne vesti.

Lepe razmere ali k mezuemu gibanju odvetniških in notarskih uradnikov. Kakor smo že poročali, vrši se mezdno gibanje odvetniških in notarskih uradnikov. Odvetnikom je bil stavljen rok do 23. maja t. l. da odgovore na tozadevno spomenico. Ker je ta rok brezuspešno potekel, je strokovna skupina odvetniških in notarskih uradnikov, društva zasebnega uradništva stavila nov rok do 3. junija. Par gospodov odvetnikov je že dalo društvu povoljni odgovor in se nadejamo, da tudi drugi ne bodo tako umazani, da bi trljali stvar do skrajnosti in prišli s tem svoje uslužbenice do štrajka. — Zahtevki so opravičeni in tako nizko nastavljeni, da bi jih lahko gospodje odvetniki in notari brez pridržkov sprejeli. Tega pa do danes niso storili, ker se najbrže bojijo, da potem ne bodo mogli več tako izkoristiti svojih uslužbenec, kakor to delajo danes in jih tudi ne bodo smeli tako slabo plačevati, kakor jih plačujejo nekateri odvetniki, od katerih hočemo danes navesti samo g. dr. Svigelja, ki plačuje svojim uslužbenkam mesečno po K 500.— in K 900.— Ker so tako dobro plačane, morajo prihajati seveda tudi ob nedeljah in praznikih v urad. G. dr. Svigelj je pač med ljubljanskimi odvetniki izjema, ki uraduje, da lažje konkurira in več zasluži še ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. Če ni tako ravnanje sprejeto vredno, potem ne vemo, kaj bi še igrali. Če ne pride v kratkem do ugodne rešitve spora med odvetniki in notari ter njih uslužbenci, bomo doprinesli še nekoliko več luči v razne druge razmere v odvetniških in notarskih pisarnah ter povedali javnosti, kako isti znajo na eni strani izkoristiti uslužbence in na drugi strani lepe ekspanzarje sestavljati.

Razmere v brivski obrti in brivnicah smo nedavno nekoliko okrcali v kratki notici. Seveda je veljalo to za brivnice v prestolnici Ljubljani, ki bi morala biti tudi v tem oziru vzor drugim krajem. Zlasti glede na čistoto so brivnice silno nedostopne. Naš namen pa ni bil, da bi škodovali obrti kot taki, marveč smo hoteli in hočemo le obvarovati naročnike, ker so po vojni sanitarne razmere jako neugodne. — Vemo sicer, da je stvar gospode mojstrske silno neprijetno dirnila, ker pa to stvari nič ne koristi, opozarjamo še enkrat, da je treba z vsoto strogostjo v brivnicah upoštevati dotične sanitarne predpise v varnost občinstva. Kje je tukaj zdravstvena oblast? Priznavamo, da so predpisi strogi, toda izvesti se dajo z razmeroma majhnimi stroški, ker tudi gospodje brivski mojstri precej drago računajo svoje delo. V teh stvarih so torej gospodje mojstri silno občudljivi, tam pa, kjer gre za izboljšanje med delavstvom, tam se pa obnašajo kakor politiki kure. Uvedli so protizakonito že skoro pred šestimi meseci deveturni delavnik, ne da bi plačali nadure, in tudi sicer kadar gre za zvišanje medz, nočejo ničesar znižati o kolektalnem delu mojstrov in pomočnikov. Že pred dvema meseci bi bili morali zvišati medz pomočnikom v zmislu obstoječe pogodbe, toda storili so to le nekateri mojstri, drugi pa ne, a združga se ne briga za stvar, nego lepo molči in rešuje čast zadruge s kršitvijo sklenjene pogodbe. To bi pa že gospodje laiko vedeli, da se tako ne rešuje čast in moška beseda zadruge. Če stori zadruge v obeh primerih svojo dolžnost, jo bomo pohvalili, dokler pa je ne stori, bi smeli sami sebe, če bi poročali drugače kakor je v resnici. Pokažite

Branislav Nušić:

Rejenček.

Preložil Cvetko Golar.

(KONEC.)

Zdelo se je, da je stvar že izvršena, ker so se imela na tem sestanku izdelati pravila in izvoliti odbor, in društvo bi bilo osnovano.

Tedaj pa vstane nekdo in reče, da je sklican premajhen krog meščanov, in da je ta ideja tako velika, tako prostrana in da se zanjo zanimajo tudi najširši krog meščanstva, zato predlaga, da se posvetovanje odloži in se na prihodnji sestanek povabi čim večje število meščanstva.

Tako je minilo zopet dosti časa, ker je g. Sima na prihodnje posvetovanje povabil cel meščanstvo.

Po dveh mesecih se sestane meščanstvo v dvorani »Meščanske kazne«, ali sedaj vstane oni predlagatelj z zadnje seje in reče, da ga je konferenca slabo razumela, in da je g. Sima izvedel samo na pol njegovo misel, oziroma njegov predlog. On je bil za to in pri tem ostane tudi

zdaj, da bi bilo treba v to društvo, pa torej tudi na konferenco poklicati tudi — ženske, zlasti ženske. Pojem »roditeljska ljubezen«, ki je temelj temu društvu, se ne more niti misliti brez matere; zato želi, da se njegov predlog sprejme, ker je prišla celo ideja o ustanovitvi tega društva od ženske, od spoštovane gospe Bosiljke Nedeljkovičke.

Razlogi, s katerimi je predlagatelj podprl svoj predlog, so bili tako močni in upravičeni, da je sam gospod Sima Nedeljković prvi vzkliknil: »Tako je!« Za njim pa je vzkliknila tudi cela konferenca: »Tako je!« Tako je bila seja na novo odložena, a gospodu Simi je bilo naravnano, da skliče prihodnjo in pozove nanjo čim večje število žensk. To je bilo veliko delo. In gospodu Simi se je konaj v štirih mesecih posrečilo, da je sklical novo konferenco. Pride dan te nove konference, ki se je odlikovala z mnogobrojnim obiskom, in zlasti s prisotnostjo lepega spola. Med prvimi je prišla babica, soročnica gospoda Srečka Ostojiča, okrožnega načelnika v pokoju, in

gospa Bosiljka. Potem gospa Jančevića, ki nima od srca poroda, in zato neguje kužke; pa gospa Petrovička, katere se ne drže otroci, ali se je ne drže niti možki, pa gospa Jovanovička, ki gre vsako leto v kopališče samo zato, da bi rodila, ali ji s tem nič ni pomagano, ker gre tudi mož z njo; pa gospa Jakobčevića, ki ima devet otrok in enega moža, a bi Bog, če le pravičen, moral to narobe uravnati; pa gospa Stefanovička, ki ljubi zavrneno deco, toda še je tedaj, ko je odrasla; pa gospa Stankovička, ki nima dece, ali ima materinska čustva, in še mnogo drugih.

Gospod Sima je plaval v radosti, videč tako lep odziv in videč svojo idejo že uresničeno. Upal je, da zdaj oni zlobni predlagatelj ne bo imel nič več predlagati, kar bi odložilo konferenco. In za res, predlagatelj ni ničesar več predlagal, nego se je konferenca začela, a gospod Sima Nedeljković je bil enoglasno izvoljen, da ji predseduje. Najprej je odbor petorice predložil svoje poročilo o pravih raznih podobnih društev na svetu, a na to je bil izvoljen

odbor enajstorič, ki bi na temelju teh tujih pravil izdelal načrt pravil. Tako se je toraj srečno končala ta konferenca na največje zadovoljstvo gospoda Sime Nedeljkovička.

In ta odbor enajstorič je delal kake štiri ali pet mesecev in je izdelal takšna pravila, kot jih nima nobeno društvo na svetu. Dvestotriinšedemdeset paragrafov se je vrstilo drug za drugim, a vsak paragraf je točno in precizno odločal vse, tako da ni bila niti ena malenkost izpuščena.

Ko je bilo tudi to gotovo, je sklical gospod Sima zopet širšo konferenco, ki je začela pretresati sama pravila. Razume se, da so nastale zdaj ognjevitve in dolge debate.

Profesor matematike je obširno in dolgo govoril o tem, da se ne sme pisati »cili« nego »cile«; neki profesor srbskega jezika je 46-krat zahteval besedo in odločno ognjevitvo zahteval, da se po tej ali oni besedi postavi — pomišljaj; neki dijakon je bil proti temu, da bi se reklo: »Središče društva je v Beogradu,« temveč je zahteval, da se reče: »Stolica društva je v Beogradu.«

Gospod Srečko Ostojič je bil proti besedi »društvo« in je zahteval, da se reče »udruženje«, proti temu pa je vstal nek trgovec in nek davkoplačevalec, ki sta bila za to, da se reče »društvo«. Vsled tega je nastal hrušč, padlo je mnogo žaljivih besed, dijakon in učitelj muzike bi se bila kmalu stela in na zadnje po enourni burni debati so se izrekli za »udruženje«, vsled česar je on trgovec, davkoplačevalec in še 12 njihovih pristavev užaljenih demonstrativno zapustilo dvorano.

Seja je začela dopoldne ob devetih in je bilo do poldneva jedva pretresenih in sprejetih 14 paragrafov. Ostalo je torej še 259 paragrafov, radi katerih je bila čez dva dni napovedana druga konferenca. Tako je bila konferenca za konferenco, in po štirih ali petih mesecih so bila komaj sprejeta in odobrena pravila. Takrat je bila napovedana tudi seja, da bi se po pravih izbrala časasna uprava. Na tej skupščini so se pojavile štiri kandidatne liste posameznih kandidatov, a na to za izvolitev uprave, nastalo je neko sušljanje, zabavljanje in psovanje

forej, da ste močje, potem se pa potakajte na prsa; mi vas bomo pohvalili, pa bomo zopet prijatelji. Nam je namreč več občinstvo in delavstvo kot nesantitarne razmere, ki se jih tako krčevito držite. In če ne boste ukrenili kmalu, kar je potrebno, o le močite — imamo še pripravljeno dolgo brezovko.

Obtutni, trgovci, obratj itd. se zadnjič opozarjajo, da poteče rok za prijavo obrata in delojemalcev za volitev prisodnikov v trgovsko sodišče dne 31. t. m. Zamudnikom se bo naložila občutna globa. Tiskovina za prijavo, ki stane 1K, se dobi v mestni posvetovalnici na magistratu.

Prometne šole. Ministrstvo za promet snuje pri vseh pokrajinskih železniških ravateljstvih prometne šole.

Zopet prepovedan list. Ministrstvo za notranje stvari je s svojim sklepom od 16. maja t. l. (Javna varnost, št. 14.374) prepovedalo listu »Deutschsüdländ«, ki izhaja mesечно v nemškem jeziku v Celovcu, razpečevanje in razširjenje v naši državi, ker prinaša tendenčne vesti o dogodkih in razmerah v naši državi.

Zakonski načrt o odvetnikih. Minister pravde je ustanovil komisijo odvetnikov in pravnikov iz vse države, ki je izdelala in predložila v odobritev zakonski načrt o odvetnikih. Načrt bo odposlan tudi višjim sodiščem in odvetniškim zbornicam v svrhu predlaganja izpopolnitve in izprememb.

Šprijemni dnevi pri predsedniku državnega vlade. Vsi predložiteljci poslov sprejema predsednik državnega vlade privatne stranke odslej samo dvakrat na teden in sicer v ponedeljkih in sredo, to pa od 10. do 13. tako da je omejeno le število sprejemnih dni, ne pa število za sprejemanje določenih tedenskih ur.

Komisija za pravosodni in državoslovni izpit. Poverjenstvo za uk in bogocastje v Ljubljani je z dne 26. maja 1921. razpisalo doslej obstoječo izpraševalno komisijo za pravosodni in državoslovni izpit v Ljubljani ter postavilo eno izpraševalno komisijo za pravosodni izpit in drugo izpraševalno komisijo za državoslovni izpit. Ob enem je imenovalo pri izpraševalni komisiji za pravosodni izpit za predsednika doktor Janka Babnika, dvornega svetnika pri poverjenstvu za pravosodje, za podpredsednika dr. Milana Škerjca, dvornosodnega svetnika pri istem poverjenstvu; pri izpraševalni komisiji za državoslovni izpit: predsednika: dr. Ivana Zolgerja, vseučiliškega profesorja v Ljubljani, za podpredsednika Janka Kremenška, dvornega svetnika pri pov. za notranje zadeve v Ljubljani. Prošnje za pristave k izpitu naj se odslej vlagajo pri predsednikih novopostavljenih komisij.

Dečji dan. Po naredbi ministrstva za soc. politiko prirede vsa društva po vsej državi, ki se bavijo z zaščito dece in mladine 5. junija »dečji dan«. Na ta dan naj bi vsa kulturna društva priredila svečane shode in predavanja. Poverjenstvo za socialno skrb se obrača na vse družabne sloje, da se udeležijo teh prireditvev ter moralno in materialno pripomorejo k dobremu uspehu. Dolžnost onih, ki živijo v udobnih razmerah, je, da pomagajo omiliti bedo zapuščenih sirot, da omogočijo njihovo dobro odgojo ter da jim z darežljivo roko vsaj deloma nadomestijo pokopane očete. Na »dečji dan« nabrane prispevke razdeli prirejač družstvo po svojem najboljšem preudarku v prej omenjene svrhe. Ker pa ni kraja brez pomoči vredne in potrebne siročadi, naj bi tudi ne bilo kraja kjer se ne bi 5. junija plemeniti ljudje zbrali v plemenitem delu, da olajšajo bedo najbednejših.

Poziv. Delavski oddelek poverjenstva za socialno skrb namerava ustanoviti v Trbovljah — kasneje tudi v Hrastniku in Zagorju — javno knjižnico, ki naj bi nudila delavstvu priliko za samoiz-

brazbo in bi s tem, da bi nudila ljudem plemenitejšo vrsto zabavo, tudi odvajala delavce od pogubonosnega alkohola. Poverjenstvo si je sicer zagotovilo v to svrhu neznaten kredit, ki pa nikakor ne bo zadostal. Zategadelj prošimo občinstvo, da nakloni v ta namen iz svojih knjižnic izvoze knjig, ki leže nerabne v raznih omara, dočim bi vršile na pravem mestu neprecelljivo kulturno delo. Knjige naj se pošljejo na Delavski oddelek poverjenstva za socialno skrbstvo. Le ta je tudi pripravljen, poravnati vse eventuelne poštno in prenosne stroške.

Premog. Stranke, ki imajo izkaznico B bivše ubožne akcije, dobe premog na nakaznico mestnega magistrata, in sicer 100 kg za 10 K v naslednjem redu: V ponedeljek dne 30. t. m. stranke z začetno črko O, P, R, S, Š in v torek dne 31. t. m. one z začetno črko T, U, V, Z in Z.

Avtomobilska nezgoda. LDU, poroča z dne 27. t. m.: Snopi se je pripetila v bli-

žini Gorenje Sv. Kungote nad Mariborom velika avtomobilska nesreča. Sofer razmetljive komisije Miko je zvečer, ko se je povrnil z uradne vožnje z avtomobilom, ki je last deželne vlade, na svojo pest povabil razne znance na zlet proti Svečini, kjer so skupno popivali. Na povratku proti Mariboru so okrog 22. ure prisledili še nekateri domačini na avtomobil, ki je z veliko naglico zdirjal proti Mariboru. Na nekem ovinku med Svečino in Gorenjo sv. Kungoto pa je avtomobil zadel ob ograjo ozkega mostu, ki pelje čez tamošnji potok in se z vsemi pasažirji vred zvrnil v približno štiri metre globoko strugo potoka, kjer se je razbil. Izmed osemih oseb, ki so bile v avtomobilu, je bil finančni paznik Klasine takoj mrtve, sobnjik Trinka pa je oblašal s hudimi poškodbami na glavi in polomljenimi rebri, dočim so bile druge osebe le manj težko, oz. lahko poškodovane. Sofer Mike je po nesreči pobegnil neznanu kam.

Pekovskim pomočnikom Slovenije v vednost.

Osrednje društvo živilskih delavcev pozivlja vse pekove pomočnike, da se strogo ravnajo po naredbi, ki prepoveduje nočno delo v pekovski in kolačniški obrti. Skupno delo se začne poletni čas ob 4. uri zjutraj.

Ljubljanska zadruga pekov in kolačnikov (mojstrov) proš celokupno deželno vlado, da bi se naredba o prepovedi nočnega dela odpravila ter zahteva, da bi se skupno delo začelo že ob 2. uri ponoči in povrh tega pa še uvedbo 10 urnega dela v tej obrti.

Prot ti nakanam mojstrske zadruge moramo za danes navesti za javnost, da se dela po pekarnah ob vročini 30 do 40 stopinj težko delo z moko in testom. Po vseh državah je bilo že pred vojno popolnoma odpravljeno nočno delo v pekovski obrti, in sedaj imamo tudi pri nas že dve

letii uvedeno, da se predela začno po dnu uro pred začetkom skupnega dela, to je ob pol 3. uri zjutraj — in že to se ne uje ma z zmisлом prepovedi nočnega dela. Na anketah, ki so se vršile pri vladi, je bila zadruga sama za dogovor, ki je v veljavi in se je sklenilo obojestransko in dogovorno z zastopniki raznih kompetenc, ki so interese na tem vprašanju, toda sedaj pa prihaja ista zadruga pred pomočnike z novimi anketami, da bi podaljšalo nočno delo in obenem delavnik na 10 ur.

Gospodje mojstri, zahtevajte raje od deželne vlade, da ne bodo v deželni bolnici, hišalnici, kazniščah, umobolnici in po vojaških oskrbovaliških delale ženske in volaki kruh — ker imate pravico do tega dela, ker ste davkoplačevalci, pa bo za vas kakor za pomočnike v korist.

Kulturni vestnik.

Iz gledališke pisarne. V nedeljo 29. t. m. se vprizori opera »Zlatorog« za red C in ne »izvens, kakor je bilo pomotoma javljeno.

Gospodarstvo.

Ljubljanski trg. Mese vsch vrst je dovolj. Na kvaliteto in snaznost gotovo vreme neugodno vpliva. Padanje cen špecerjskemu blagu visoki kurz lire zelo ovira. Importiranih črešenj je na trgu dovolj, cena 22 K kg. Ker se je več pošiljatev črešenj pokvarilo, so bile posamezne tvrdke prisiljene prodajati jih po 5 do 8 K kg, vzile mnogo višjim nakupnim stroškom. Zelenjave, posebno glavne solate je na trgu zelo veliko. Cena je razmeroma še visoka: 3 K za glavo. Zaostajanje blaga bo ceno pritisnilo navzdol. Cvetlični trg je zelo živahen. Mleka tudi ne primanjkuje za vsakdanjo potrebo. Jajca se plačujejo še vedno po 1.80 K za kos. Tvrda Staciol bo prodajala odslej naprej v svoji prodajalni v Selenburgovi ulici popolnoma sveža, rahlo počena jajca po 1.20 K kos.

— Krošarenje v Voivodini je prepovedano. Minister za trgovino in industrijo je prepovedal vsako krošarenje po Bački, Banatu in Baranji.

Valutna reforma v Dalmaciji. V Italijanskih krogih v Zadru se zatrjuje, da se bo čez deset dni izvršila zamenjava avstrijskih novčanic do zneska 3000 kron na osebo, 33% se bo zamenjalo z italijanskimi lirami v polni vrednosti, ostalo pa s 25%.

— Nemčija radi odškodnine celo proti — kapitalistom. V nemških finančnih krogih izdelujejo naredbo progresivnega davka na dividende dobičke, ki znašajo več kot pet odstotkov.

— Začetek obnove. V Londonu se je sestal finančni in gospodarski odsek Zveze narodov, da prouči in reši vprašanje gospodarske obnove avstrijske republike. Najprvo so Avstriji diktirali sledeče točke, da jih

izpolni: 1. Čimprejšnjo odpravo vseh državnih prispevkov za pocenitev živit in skrčenje prekomernega števila uradnihstev; 2. skrčenje števila civilnih uslužbencev; 3. brezpopojno prenehanje natiskovanja papirnatega denarja in poskus, da se del tega denarja kapitalizira; 4. odpravo vseh prometnih omeitev; 5. uvedbo novih davkov; 6. zaimčenje inostranskih kreditov z nekimi državnimi in zasebnimi podjetji. — Avstrija je obljubila, da se bo teh točk brezpopojno držala. Vprašanje je seveda, če se ji to v danih razmerah posreči. A to nazadnje ni glavna stvar; pač na so glavna stvar obljube in — inostranski krediti.

Organizacijski vestnik.

Iz strok. organizacije.

Celle. Podružnica lesnih delavcev v Celju vabj vse podružnice strokovne organizacije na veliko vrtno veselico, ki jo priredi v nedeljo dne 5. junija v gostilni Dobner v Spod. Hudičju. Spored: ples, šaljiva pošta, srečolov, boj s konjetjem, damska lepota konkurenca in pevška zabava. Sveta polnoštevna železničarska godba iz Celja. V slučaju slabega vremena se bo vršila veselica nedeljo pozneje. Zbirališče za odhod pri hotelu Pošta, kjer bo svirala godba. Pričetek veselice ob pol 3. popoldne. Vstopnina znaša 10 K za osebo. — Odbor.

Vestnik Svobode.

Skupni zlet priredi »Svoboda« jutri v Podutik k Vodniku. Zbirališče ob 2. uri pred šolsko cerkvijo. Izleta se udeležijo tudi godbeni odseki. Opozorjamo, da pripeljete tudi mladino s seboj.

Mežica. Delavsko izobraž. zveza »Svoboda« v Mežici ponovi v nedeljo 29. maja ob 3. popoldan v društveni dvorani nad konzumnim društvom za Slovenijo 5 deljansko veseloigro »Zmešnjava nad zmešnjavo«. Po teri ples in prosta zabava. Za dobre jedi in piščo je oskrbljeno. Toraj v nedeljo vsi v Mežico. — Odbor.

Zabokovca. V nedeljo 22. maja 1921 se je ustanovilo pri nas izobraževalno društvo »Svoboda«. Agitacije k temu ni bilo nobene, kljub temu pa je vstopilo v »Svobodo« nad 30 članov, kar je znak, da se bo to društvo pri nas lepo razvilo in napredovalo. Razveseljivo je tudi, da se je vpisalo takoj več žensk, od katerih sta bili tudi izvoljeni dve v odbor. Vse to nam daje garancije, da društvo ne bo več zaspalo. — V odbor so izvoljeni naslednji sodrugi in sodružice: predsednik Uranjak Jakob, namestnik Veligovšek Anton; tajnik Judec Bralec, nam. Sumes Martin; odborniki Levstik Ernest, Burjan Matevž, Sumes Fani, Oevirk Fani, Gomilšek Franc.

Društvene vesti.

Zegnanje v Trnovem bo letos zelo zanimivo in zabavno. Občinstvo opozarjamo na 26. junij že sedaj.

Sestanek lože »Velike Moskve« bo dne 5. junija. Čas in kraj oblaščen. — Vodstvo lože: A. P. J. P.

Sport.

Iirija komb.-Svoboda 1—1. Prvi polčas 1—0. Iirija v lahki premoči. Po lepi kombinaciji se je Iiriji posrečilo po g. Bettetu zabiti goal. Svoboda je bila dobra o obrambi, forward je bil prvo polovico nesiguren, vendar je prišel v drugi polovici v kombinaciji in se mu je posrečilo doseči po Šimnovcu goal. V splošnem je bila igra fair. Dober je bil trio Iirije. Od 1.1914 pogrešani g. Turk še ni pozabil breati žoge. Sodnik g. Krameršič dober. Prošiti bi bilo Iirijansko publiko, da se na igrišču lepše obnaša. Tuljenje spada v hlev.

Gradjanski v Splitu. Športni škandal. Dne 21. in 22. t. m. je igral prvak Jugoslavije »Gradjanski S. K.« v Splitu s socijalističnim klubom »Jug« in meščanskim »Hajdukom«. Prvi dan je bila z »Jugom« 7:1 krasna fair-igra, dočim je prispela o tekmi s »Hajdukom« sledeča brzobjavka v Zagreb: Izgubili 2:1. Športni škandal. Granec v 26 min. težko ranjen. Šifer odklofutan. Publika pljuvala, komaj ušli težki situaciji. Igralo 10 igralcev. Iz te brzobjavke sledi, da se je dogodil v Splitu zopet škandal, ki na noben način ne da jugoslov. športu lepo ime. Zadnjič z Simmeringom, sedaj Gradjanskim. Tekma, bolje rečeno pretep se je vršil približno takole: V 3. min. pelje Hajduk žogo. Šifer sune v aut. Občinstvo navali na Šifer-a in ga oklofuta, ker je sunil žogo v aut. Kmalu pade prvi goal za Gradj. po Granecovim solo. Hajduk dobi žogo, pelje pred goal, a Šifer rempla. Sonnik sodi »11 m.« Prvi goal za Hajduka. Od tega momenta se neha igra in pričena pretep. Granec, Perško, Zabič, Heinlein so bili ranjeni. Sodnik ing. Ivanišević je bil pristranski. Publika pa je venomer kričala: »Ne čete doči živi v Zagreb, mater vam vašu!« In »Živel Hajduk, prvak Jugoslavije!« Zupan mesta Split na je razposlal telegram, v katerem izjavlja, da o vseh teh vesteh ni niti trohice resnice. Torej on demantira vsako krivdo Splitčanov. Sumljivo pa je, da v svoji izjavi ne pove kako je bilo To bi moral storiti, če hoče Zagrebčane postaviti na laž. Sploh pa je temu škandalu vzrok provincialni patriotizem, ki je posebno med Dalmatinci in Hrvati sploh zelo razvit. Huda bolezen.

Dopisi.

Ptd. Stanovanska mizerija v Ptuj. raste čimdalje bolj. To pa je seveda lahko mogoče, ker imamo prav originalno stanovjsko komisijo, obstoječo iz štirih »muškarcev«, o katerih vemo, kdo jih je predlagal in zakaj. Nobeden izmed njih se ne čuti za to poklicanega, da bi skušal po svoji moči in vednosti pomagati revalim brezstanovanjem. Stanovanska komisija obstoja že nad 6 tednov, pa m imela še niti ene seje. To pa vsled tega, ker se ne najde med njenimi člani moča, ki bi prevzel mesto predsednika. Vsak izmed njih se brani, ker nima volje delati v prid reševanj, ki si ne morejo pridobiti stanovanja po protekciji. Apelliramo na deželno vlado, da takoj razpusti to stanovansko komisijo ter imenuje drugo, obstoječo iz delazmožnih in uvidevnih ljudi, ne pa iz takih, ki jim je stanovanje deveta briga, posebno ako posedujejo sami najudobnejše. Izmed delavske stranke ni niti enega zastopnika v dosedanj komisiiji. Ako že jahate na strankarstvu, potem zahtevamo pravilno razdelitev po izidu sedanjih občinskih volitev.

Stev. 1876.

Razglas.

Dne 31. maja 1921 ob 9. bo pri gradbeni direkciji za Slovenijo v Ljubljani. Turjaški trg št. 1, II. nadstropje

ponudna obravnava

za prevzem tesarskih, kovaških, kleparskih in krovskih del za stavbe tuberkuloznega ambulatorija v Ljubljani.

Ponudbe morajo biti zapečatenene, pravilno kolekovane, opremljene s potrdilom, da je vplačan pri finančni deželni blagajni vadij v znesku 5% ponudne vsote in z izjavo, da ponudnik v celoti sprejme stavbne pogoje.

Gradbena direkcija si izrečno pridržuje pravico, da odda dela brez ozira na ponudeno vsoto.

Gradbena direkcija za Slovenijo

v Ljubljani, dne 27. maja 1921.

Gradbeni direktor:

Ing. Klinar I. r.

to je za JDS 1, za NSS 1 in za JSDS 2 z zastopnika. Prepričani smo, da se bomo tedaj gotovo zedinili in sklicevali seje po potrebi, ozir, vsak teden, kakor po drugih mestih, ne pa vsakih sedem tednov po eni, kjer se dva prisotna pogovarjata z ozirom na nesklepnost o vseh drugih rečeh. — Tukaj bomo kmalu kosili. Ker je zadnja tedne nekoliko deževalo, je mesto v bujem zelenju, tako da bi se skoro na vsakem trgu lahko napasla po ena krava, v stranskih ulicah pa po dve, Sicer imamo lep mestni vrt, tudi mestni park je krasen, toda mi v Ptuj hočemo imeti tudi na glavnih ulicah in trgih zelene ilvade. — Ptujski občinski odbor je predlagal na svoji zadnji seji v parku, da se imenuje g. Pirkmajerja častnim občanom za zasluge, ki si jih misli priboriti za JDS-odbornike. Dajte so skle-nili, da se nabavi iz občinskih sredstev, vsem ptujskim pionirjem »marele«.

Po svetu.

— Karl je bil na Dunaju! Španski list priobčjuje pismo, ki ga je pisal dunajski dopisnik madridskega »El Socialista« španskemu poslaniku de Avilla in v katerem kategorično trdi, da je prišel ekscesar Karl na Dunaj s pomočjo potnega lista in je v poslanstvu tudi spal. V pismu namiguje dopisnik med drugim tudi na stremljenje Alfonza XIII., da bi se v deželah bivše Avstrije obnovil status quo.

PALMA

Kaučuk-pete za čevlje.

Rabim dva pomočnika za fina dela. Logar Anton, čevljarški mojster, Ljubljana, Dalmatinova ulica 7.

Velika zaloga in po ceni: Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pneumatica in vsakovrstni deli. F. BATZEL, Ljubljana, Stri trg št. 20. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica Karlovska cesta 4.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preproštih do najfinjših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke FRANJO CERAR, v Stobi, pošta Domžele pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovatčević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vsori vedno na razpolago.

**Priporočila
se tvrdka**
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

**Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.**

edina tovarniška zaloga

živalnih strojev v vseh opremljenih, material in izvršba pred-
voja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
Večletna garancija steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Št. 11.433, ref. X.

Razglas.

V zmislu § 53 občinskega reda razglašajo mestni magistrat, da so računski sklepi mestne občine ljubljanske za upravno dobo 1919-20, in sicer:

mestnega zaklada,
ubožnega zaklada,
zaklada meščanske imovine,
mestne pehotne vojašnice,
mestne klavnice,
mestnega vodovoda,
amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila,
mestne elektrarne,
mestne plinarne,
mestnega pogrebnege zavoda,
mestne zastavljalnice,
mestne priprave in
ustanovnega zaklada

dogotovljeni ter bodo občanom 14 dni, t. j. od 27. maja do 10. junija 1921, v prostorih mestnega knjigovodstva na vpogled. O pravočasno vloženih ugovorih bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 23. maja 1921.

Razglas.

Izvozna družba „Impeks“ v Ljubljani je ustano-
vila svoje podružnice in sicer:

1. Novi-Sad za nakup žita in prašičev.
2. Dunaj, Obere Donaustrasse 17 za prodajo zlasti žita, živine in mesnih izdelkov ter za nakup vseh industrijskih potrebščin v Avstriji in Nemčiji.
3. Ekspozitura v Berlinu, Trstu in Boznu za prodajo živine in mesa.

Za zastopstvo so na razpolago jugoslovanski trgovini in industriji za komisijonalno prodajo in nakup proti mali proviziji. Vse te posle bodo izvrševale te organizacije najvestnejše in najsolidnejše.

Medić, Rakovec & Zankl,
proj. A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana, d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavlj.: MERAKL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERAKL“, Lak za pode. „MERAKL“, Linoleum lak za pode. „MERAKL“, Emajlni lak. „MERAKL“, Brunoline. **Ceniki se začasno ne razpošiljajo!**

Naznanilo.

Podpisani večletni računski natakar naznanjam sl. občinstvu, da sem prevzel z dnem 22. maja 1921 staro znano

restavracijo in kavarno „Pri novi pešti“
na postaji v Rimskih Toplicah.

Za postrežbo dobre kuhinje in izvrstne pijače po nizkih cenah preskrbljeno. Vsem obiskovalcem zdravilišča, želez. osobju in domačim gostom se priporočam za obilen poset. Pritožbena knjiga na razpolago. Osebnost pritožbe se sprejema v zdraviliški restavraciji.

Z odličnim spoštovanjem **Coliautli Ivan**, restavrater.
Rimske Toplice, 20. maja 1921.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Tret-Amerika prevažajo potnike v New-York redno 3 krat, v Južno-Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.

SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26. P. T. Potniki, kateri se želijo voziti z brzoparnikom President Wilson na dan 18. junija v New-York, se sprejemajo še do 2. junija t. l.

Glavno zastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

razmnoževalni aparat

ima tvrdka

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7/1. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje.

Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Celju, in sicer volne, celirje, tiskanine, elamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisane platna za perilo, klota, cvilna, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Celviji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. 220

Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v 1. nadstropju
VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314,
Razpošiljalna Slovenija.

KAJO DELIC,

zlatar in draguljar
Ljubljana Bilcerjeva ul. 4

priporočila svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnica za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh vzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Ure buditke, ni-

hatke, verižice,
zlatino, srebrnino, očale
in poročne prstane
kupite najbolje pri

A. Lečnik,

urar in zlatar,
celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

Kostanjev les

vsako množino kupi

„Drava“

lesna industrijska delniška družba

Maribor,

Aleksandrova c. 51.

ŠTAMPILJE

GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1

Katalog franka

ŠTAMPILJE

vseh vrst
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13

Spedijska tvrdka

LUDOVIK ŠEVAR vd.

na RAKEKU

oskrbuje točno, naihiteje vse
v spedijsko stroko spadajoče
posle, tudi
ocarinjene.

Kje kupim dober in fin

Gramofon,

plošče, igle, posamezne dele?

Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in
godbenih avtomatov

A. RASBERGER,

Ljubljana — Sodna ulica št. 5, (poleg dež. sodišča.)

Mehanična delavnica za popravo vseh vrst gramo-
fonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela
precizne mehanike.

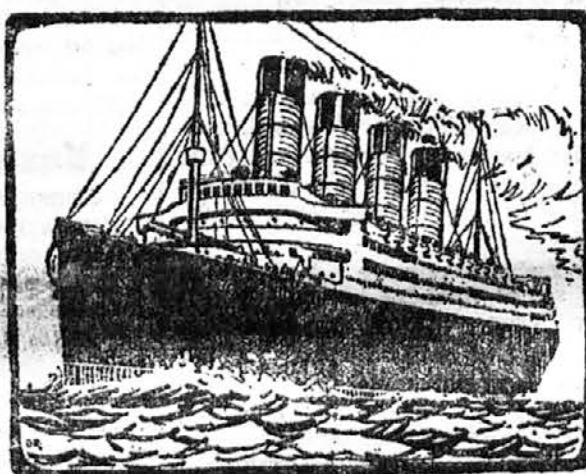
Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepleškano hišo, po-
hišstvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko

STONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

CUNARD-LINE.

Največji in naihitejši paroplovi na svetu.

Informacija za potnike. Legitimacije: Vsak potnik mora imeti predpisani potni list, vidiran od naj-
bližjega ameriškega konzulata (Zagreb, Jezuitski trg 1), dalje od konzulov
istih držav, skozi katere se mora potnik voziti do luke ukrcanja. — Do nadaljnjega se morajo vsi potniki
II. in III. razreda podvreči 12dnevni karanteni v luki ukrcanja, vsled tega je potrebno, da se potniki, ki po-
tujejo preko Cherbourg-a, zglase v pisarni zastopstva 18 dni in oni, ki potujejo preko Trsta,
14 dni pred odhodom parnika.

* Parobrod „Saxonia“ vozi do luke Halifax (Canada).

Natančnejša pojasnila daje: Zastopstvo „CUNARD LINE“, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 26.

VOZNI RED

brzoparobrodov z: Severno
Ameriko in Canada.

CHERBOURG-NEW YORK-CANADA.

Spremembe se pridržijo brez posebne objave.

Od Cherbourg-a do New Yorka		Parobrod
četrtak	12. maja	Saxonia*
sobota	14. "	Aquitania
sobota	21. "	Imperator
sobota	28. "	Mauretania
sobota	4. junija	Aquitania
sobota	18. "	Imperator
četrtak	23. "	Saxonia*
sobota	25. "	Aquitania

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO,

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.

Brzjavljani neštov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti
vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v

tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.